

Indsatsplan for bekæmpelse af kæmpe-bjørneklo

Indledning

Kæmpe-bjørneklo er en skadelig fremmed planteart, som er særdeles uønsket i den danske natur. Den er til stor skade for naturen, biodiversiteten, vandkvaliteten og udgør desuden en sundhedsrisiko. Derfor skal planten bekæmpes.

En indsatsplan er en forudsætning for en koordineret og succesfuld bekæmpelse på såvel offentlige som private arealer. Først når der er vedtaget en indsatsplan, er borgere såvel som kommunen forpligtet til at foretage bekæmpelsen af planten. Uden en indsatsplan vil bekæmpelsen være tilfældig, og man risikerer, at bekæmpe uden effekt, da der kan være ubekæmpede bestande, der fungerer som frøkilde.

Kæmpe-bjørneklo kan trives i næsten alle naturtyper, og med dens tusindevis frø kan den sprede sig meget hurtigt. Med dens store bladarealer er den i stand til at bortskygge stort set alle hjemmehørende danske planter. Kæmpe-bjørneklo har særligt gode vilkår langs vandløbene, hvor frøene nemt spredes med vandet. Når kæmpe-bjørneklo nedvisner om vinteren, står vandløbsbrinkerne helt nøgne, hvorved store mængder sand og næringsstoffer skyldes ud i vandløbene til stor skade for vandkvaliteten.

Kæmpe-bjørneklo udgør også en sundhedsrisiko, da plantens saft er særdeles giftig. I kombination med sollys, kan der på huden opstå store blærer og sår, der kan være flere måneder om at hele. Særligt er børn udsatte, da de store planter kan virke tiltrækkende under leg.

Kæmpe-bjørneklo har været bekæmpet i de tidligere Ikast og Brande kommuner, lige som der siden 2007 er blevet bekæmpet i Ikast-Brande Kommune. Indsatsen

har været spredt og uden egentligt plan. Bekæmpelsen er hovedsageligt foregået på offentlige arealer samt på arealer, som medarbejdere tilfældigt har haft kendskab til.

Ikast-Brande Kommune har med sin placering højt i vandløbssystemerne et særligt ansvar for at bekæmpe kæmpe-bjørneklo. Ubekæmpede bestande kan sende mange tusinde frø til vores nabokommuner, som så kan bekæmpe i årevis uden effekt. Hvis ikke kæmpe-bjørneklo bliver bekæmpet i Ikast-Brande Kommune, kan det for eksempel få betydning for alle kommuner langs Skjern Å, Karup Å, Storeåen og Gudenåen.

I juni 2004 vedtog Folketinget Lov om drift af landbrugsjorder, der gjorde det muligt at styrke indsatsen mod kæmpe-bjørneklo. Efterfølgende bekendtgørelse om bekæmpelse af kæmpe-bjørneklo, revideret januar 2006, opstillede regler for udarbejdelse af indsatsplaner.

Bekendtgørelsen medfører, at hvis der udarbejdes en samlet indsatsplan for hele kommunen, vil alle grundejere i kommunen, både offentlige og private, være forpligtede til at bekæmpe kæmpe-bjørneklo.

Formål

Formålet med indsatsplanen er, at ingen kæmpe-bjørneklo i indsatsområdet på noget tidspunkt må sprede frø, og at alle planter på sigt skal udryddes.

Lovhjemmel

Indsatsplanen er udarbejdet med hjemmel i Lov om drift af landbrugsjorder (Lov nr. 191 af 12. marts 2009) med efterfølgende bekendtgørelse om bekæmpelse af kæmpe-bjørneklo (bek. nr. 862 af 10. september 2009).

Ikrafttræden

Indsatsplanen og pligten til at udføre bekæmpelse efter planens bestemmelser træder i kraft den 15. april 2010.

Hvor og for hvem gælder indsatsplanen

Hele kommunens geografiske område er udpeget som indsatsområde. Hermed er kommunen og alle øvrige grundejere i kommunen forpligtet til at bekæmpe kæmpe-bjørneklo på egne arealer.

Tidsfrist for bekæmpelse

Bekæmpelsen skal gentages og kontrolleres flere gange i løbet af sæsonen.

Der er følgende minimumsfrister for bekæmpelse:

1. Bekæmpelse inden 1. juni
2. Bekæmpelse (eller kontrol af 1. bekæmpelse) inden 1. august

Effektiv bekæmpelse

Bekæmpelsen skal medføre at den enkelte plante dør. Bekæmpelsen skal desuden udføres på en sådan måde, at den enkelte plante ikke på noget tidspunkt i vækstsæsonen får mulighed for at afsætte spiringsdygtige frø.

Bekæmpelsesmetoder

Hvilken metode der er mest hensigtsmæssig at benytte til bekæmpelse af kæmpe-bjørneklo afhænger af bestandens størrelse samt hvor planterne vokser.

Der findes fire overordnede råd for bekæmpelse af kæmpe-bjørneklo:

- Lav en plan for bekæmpelsen
- Start tidligt
- Vær udholdende
- Tag hensyn til miljøet

Få planter bekæmpes nemmest med rodstikning om foråret når planten er ca. ½ meter høj. Med en spade skæres plantens rod over 15 cm under jorden. Planten trækkes op og efterlades på jorden, hvor den tørre ud. Alternativt bortskaffes planterne som brandbart affald i klare plast-sække.

Rodstikningen gentages efter ca. en måned, da der i denne periode kan spire nye planter.

Planterne kan også opgraves fuldstændigt eller de kan bekæmpes ved gentagne slåninger eller græsning.

Hvis det ikke lykkedes at bekæmpe planten inden den sætter blomsterskærme skal disse kappes af og bortskaffes som brandbart affald i klare plasticsække. Efter skærmapningen vil planten ofte reagere med at sætte nye skærme. Derfor er det vigtigt at efterse planten flere gange.

Mange planter bekæmpes nemmest hvis arealet kan indhegnes og afgræsses. Særligt får har vist sig velegnede til at bekæmpe bjørneklo. Det er vigtigt at gæsningen påbegyndes mens planterne er helt små. Gentagne slåninger kan også benyttes.

Endelig kan planterne bekæmpes med kemiske bekæmpelsesmidler som glyphosat, der blandt andet findes i Roundup. På arealer der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 kræves en dispensation, hvis man ønsker at benytte kemisk bekæmpelse.

På dyrkbare landbrugsjorde kan genopdyrkning og pløjning være løsningen til at bekæmpe kæmpe-bjørneklo.

I folderen "Praktisk bekæmpelse af kæmpe-bjørneklo", som kan ses på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside kan man læse mere om de forskellige bekæmpelsesmetoder der anbefales til bekæmpelse af kæmpe-bjørneklo.

Hvem gør hvad?

Ikast-Brande Kommune kan vælge, at tilbyde at forestå bekæmpelsen af kæmpe-bjørneklo på private arealer. Man kan som lodsejer altid vælge at forestå bekæmpelsen selv. Hvis man framelder en bekæmpelsesordning, skal indsatsplanens krav overholdes.

Hvilken bekæmpelsesordning, der er gældende, vil fremgå af kommunens hjemmeside. Berørte lodsejere vil blive orienteret pr. brev.

Tilsyn og påbud

Kommunen foretager kontrol for at sikre overholdelse af indsatsplanen, og tilser at udstedte påbud til lodsejere om at foretage bekæmpelse bliver udført.

Ikast-Brande Kommune har til enhver tid mod forevisning af behørig legitimation adgang til arealer omfattet af indsatsplanen.

Ikast-Brande Kommune kan påbyde den pågældende ejer at foretage bekæmpelsen, hvis indsatsplanens bestemmelser og tidsfrister ikke er overholdt.

Ejeren har en frist på 14 dage til at foretage bekæmpelsen fra modtagelsen af påbuddet. Ikast-Brande Kommune kontrollerer senest tre arbejdsdage efter fristens udløb, om påbuddet er efterkommet. Hvis dette ikke er tilfældet kan kommunen foretage bekæmpelse. Klage over et påbud har ikke opsættende virkning herpå.

Hvis man undlader at efterkomme et påbud kan man straffes med bøde.

Klage

Indsatsplanens overensstemmelse med bekendtgørelsens indholdsmæssige krav kan påklages til Plantedirektoratet. Dansk Landbrug, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet er klageberettiget ved deres hovedorganisation.

Klagen indgives til kommunalbestyrelsen, der videresender klagen med kommunens bemærkninger til plantedirektoratet. Klagen skal indgives inden fire uger fra den endelige vedtagelse af indsatsplanen. Plantedirektoratets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Revision

Der foretages revision af indsatsplanen efter behov.

Yderligere information

På Ikast-Brande Kommunes hjemmeside kan du læse mere om kæmpe-bjørneklo og hvordan den bekæmpes.

Du kan også altid kontakte Teknisk Område på tlf. 99 60 40 00 eller mail: tekniskogmiljoomraade@ikast-brande.dk